

**KONWENCJA KONSULARNA MIĘDZY POLSKĄ RZECZĄSPOLITĄ LUDOWĄ A FEDERACYJNĄ LUDOWĄ
REPUBLIKĄ JUGOSŁAWII**

podpisana w Belgradzie dnia 17 listopada 1958 r.

W Imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 17 listopada 1958 r. podpisana została w Belgradzie Konwencja Konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii o następującym brzmieniu dosłownym:

KONWENCJA KONSULARNA

**między Polską Rzeczpospolitą Ludową
a Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii**

Polska Rzeczpospolita Ludowa i Federacyjna Ludowa Republika Jugosławii w dążeniu do uregulowania w duchu przyjaźni i współpracy wzajemnych stosunków konsularnych postanowiły zawrzeć Konwencję Konsularną.

W tym celu Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Prezydent Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii wyznaczyli swych Pełnomocników, a mianowicie:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Henryka GROCHULSKIEGO, Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w Federacyjnej Ludowej Republice Jugosławii,

Prezydent Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii

Dr Milana BARTOŠA, Ambasadora Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii w Sekretariacie Państwa do Spraw Zagranicznych.

Po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, Pełnomocnicy zgodzili się na następujące postanowienia:

KONSULARNA KONWENCJA

**izmedju Narodne Republike Poljske
i Federativne Narodne Republike Jugoslavije**

Narodna Republika Poljska i Federativna Narodna Republika Jugoslavija u želji da u duhu prijateljstva i uzajamne saradnje regulišu konzularne odnose, odlučile su da zaključe Konzularnu konvenciju.

U tom cilju Državni savet Narodne Republike Poljske i Pretsednik Federativne Narodne Republike Jugoslavije imenovali su svoje Punomoćnike i to:

Državni savet Narodne Republike Poljske

Henriha GROHULSKOG, izvanrednog i opunomoćnog ambasadora Narodne Republike Poljske u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji, a

Pretsednik Federativne Narodne Republike Jugoslavije

Dr Milana BARTOŠA, ambasadora Federativne Narodne Republike Jugoslavije pri Državnom sekretarijatu za inostrane poslove.

Pošto su Punomoćnici izmenjali svoja punomoćja i našli da su ona u dobroj i ispravnoj formi saglasili su se na sledeće:

CZĘŚĆ I

Definicje

Artykuł 1

W rozumieniu niniejszej Konwencji:

1) określenie „konsul” oznacza kierownika urzędu konsularnego, który otrzymał od państwa przyjmującego exequatur lub tymczasowe zezwolenie na działanie w charakterze konsula generalnego, konsula lub wicekonsula;

2) określenie „agent konsularny” oznacza każdą osobę, która za zgodą państwa przyjmującego została mianowana w tym charakterze przez właściwego konsula;

3) określenie „pracownik konsulatu” oznacza każdą osobę, z wyjątkiem konsula, zatrudnioną w konsulacie, bez względu na jej obywatelstwo, chyba że niniejsza Konwencja stanowi inaczej;

4) określenie „konsulat” oznacza konsulaty generalne, konsulaty i wicekonsulaty;

5) określenie „archiwa konsulatu” obejmuje urzędową korespondencję, dokumenty i akta oraz ruchomości biurowe przeznaczone do ich przechowywania — należące do konsulatów i agentów konsularnych;

6) określenie „statek państwa wysyłającego” lub „statek państwa przyjmującego” oznacza każdy statek uprawniony do podnoszenia bandery danego państwa;

7) określenie „obywatel państwa” oznacza również osoby prawne uważane za takie przez prawo tej Umawiającej się Strony, na terytorium której zostały utworzone.

CZĘŚĆ II

Tworzenie konsulatów i ustanawianie konsułów

Artykuł 2

Każda z Umawiających się Stron może tworzyć konsulaty na terytorium drugiej Umawiającej się Strony. Państwo przyjmujące zachowuje prawo sprzeciwienia się utworzeniu konsulatu w każdej miejscowości z wyjątkiem takiej, w której istnieje już konsulat państwa trzeciego.

Artykuł 3

1. Listy komisyjne zawierające określenie okręgu konsularnego przedkłada się Ministerstwu Spraw Zagranicznych państwa przyjmującego. Konsul zostanie przyjęty i uznany zgodnie z zasadami i zwyczajami obowiązującymi w państwie przyjmującym.

2. Państwo przyjmujące może udzielić konsulowi tymczasowego zezwolenia na wykonywanie działalności urzędowej do czasu udzielenia mu exequatur.

3. Organa państwa przyjmującego właściwe dla okręgu konsularnego, określonego w exequatur lub tymczasowym zezwoleniu, podejmą niezwłocznie odpowiednie kroki dla umożliwienia konsulowi wykonywania działalności urzędowej i korzystania z przysługujących mu praw, przywilejów i immunitetów.

Artykuł 4

1. Konsul może mianować agentów konsularnych w swoim okręgu, przy czym stosuje się odpowiednio postanowienia art. 2. Agent konsularny może rozpocząć wykonywanie działalności urzędowej dopiero po wyrażeniu na to zgody przez państwo przyjmujące.

DEO I

Definicije

Član 1

U smislu ove Konvencije:

1) pod nazivom „konzul” podrazumeva se šef konzularnog predstavnništva koji je od države prijema dobio egzekvaturu, ili privremenu dozvolu za rad u svojstvu generalnog konzula, konzula, ili vice konzula;

2) pod nazivom „konzularni agent” podrazumeva se svako lice koje je uz saglasnost države prijema naimenovano u tom svojstvu od strane nadležnog konzula;

3) pod nazivom „službenik konzulata” podrazumeva se osim konzula svako lice zaposleno u konzulatu, bez obzira na njegovo državljanstvo, ukoliko odredbama ove Konvencije nije drukčije regulisano;

4) pod nazivom „konzulat”, podrazumeva se generalni konzulat, konzulat i vice konzulat;

5) pod nazivom „konzularna arhiva” podrazumeva se celokupna službena prepiska, dokumenti, akti konzulata i konzularnih agenata kao i sve kancelarijske pokretnosti namenjene za njihovo čuvanje;

6) pod nazivom „brod države naimenovanja” ili „brod države prijema” podrazumeva se brod koji je ovlašćen da vije zastavu odnósne države;

7) pod nazivom „državljanin” podrazumeva se i pravno lice koje se smatra takvim po zakonodavstvu one Strane Ugovornice gde je osnovano.

DEO II

Osnivanje konzulata i imenovanje konzula

Član 2

Svaka Strana Ugovornica može osnivati konzulate na teritoriji druge Strane Ugovornice. Država prijema zadržava sebi pravo da se usprotivi osnivanju konzulata u svakom mestu osim u mestu gde već postoji konzulat treće države.

Član 3

1. Proviziono pismo u kome je označeno konzularno područje podnosi se Ministarstvu inostranih poslova države prijema. Konzul će biti priman i priznavan prema pravilima i običajima države prijema.

2. Država prijema može dati konzulu privremenu dozvolu za vršenje njegovih funkcija do izdavanja egzekvature.

3. Organi države prijema nadležni za konzularno područje označeno u egzekvaturi odnosno privremenoj dozvoli odmah će preduzeti potrebne mere da bi konzul mogao vršiti svoje službene funkcije i uživati prava, privilegije i imunitete koji mu pripadaju.

Član 4

1. Konzul može naimenovati konzularne agente na svom području pod uslovima iz člana 2 ove Konvencije. Konzularni agent može pristupiti vršenju službenih funkcija tek po dobijanju saglasnosti države prijema.

2. Agent konsularny wykonuje swą działalność urzędową pod kierownictwem i na odpowiedzialność konsula, który go mianował.

Artykuł 5

W konsulacie może być zatrudniona niezbędna ilość pracowników zarówno obywateli państwa wysyłającego, jak i obywateli państwa przyjmującego. Konsul pada do wiadomości na piśmie właściwym organom państwa przyjmującego personalia i charakter służbowy tych pracowników.

Artykuł 6

W razie powstania przeszkody w wykonywaniu przez konsula działalności urzędowej wskutek jego śmierci, choroby, przejściowej nieobecności, odwołania lub z innych przyczyn, pracownik jednego z konsulatów lub przedstawicielstwa dyplomatycznego w państwie przyjmującym będzie uprawniony do tymczasowego wykonywania działalności urzędowej konsula pod warunkiem, że jego urzędowy charakter jako zastępcy konsula zostanie uprzednio zakomunikowany na piśmie właściwym organom państwa przyjmującego. Będzie on korzystać w czasie zastępowania konsula z praw, przywilejów i immunitetów, jakie niniejsza Konwencja przyznaje konsulowi.

CZĘŚĆ III

Przywileje i immunitety

Artykuł 7

Państwo przyjmujące udzieli konsulowi i pracownikom konsulatu wszelkiej pomocy potrzebnej przy wykonywaniu ich działalności urzędowej.

Artykuł 8

1. Na budynku, w którym mieści się konsulat, oraz na jego ogrodzeniu konsul może umieszczać godło państwa wysyłającego z nazwą konsulatu w języku urzędowym tego państwa.

2. Na budynku, w którym mieści się konsulat, konsul może wywieszać flagę państwa wysyłającego. Może on również umieszczać taką flagę na pojazdach, statkach i samolotach, kiedy ich używa osobiście wyłącznie przy wykonywaniu działalności urzędowej.

Artykuł 9

Archiwa konsulatu są nietykalne i organa państwa przyjmującego nie mogą przeglądać ich ani zatrzymywać. Archiwa te powinny być przechowywane oddzielnie od osobistych dokumentów konsula i pracowników konsulatu.

Artykuł 10

Pomieszczenia urzędowe konsulatu są nietykalne. Organa państwa przyjmującego mogą wkraczać do tych pomieszczeń tylko za zgodą konsula lub w przypadkach uzasadnionych poważnym interesem publicznym (np. pożar, pościg za przestępcą). Wkroczenie takie może się odbywać jedynie z należytym poszanowaniem zasady nietykalności archiwów konsulatu określonej w art. 9.

2. Konzularni agent vrši svoju službenu funkciju pod rukovodstvom i odgovornošću konzula koji ga je imenovao.

Član 5

U konzulatu može biti zaposlen neophodan broj službenika, kako državljana države naimenovanja, tako i državljana države prijema. Konzul će pismeno saopštiti nadležnim organima države prijema lične podatke i službena svojstva ovih službenika.

Član 6

U slučaju da nastanu smetnje za vršenje službene delatnosti konzula usled njegove smrti, bolesti, privremene odsutnosti, opoziva ili drugih razloga, biće ovlašćen za privremeno vršenje službene delatnosti konzula službenik iz jednog od konsulata, ili diplomatskog predstavništva u državi prijema pod uslovom da se njegovo službeno svojstvo kao zastupnika konzula prethodno pismeno notifikira nadležnim organima države prijema. Za vreme zastupanja konzula on će koristiti sva prava privilegije i imunitete koje ova Konvencija priznaje konzulu.

DEO III

Privilegije i imuniteti

Član 7

Država prijema pružiće konzulu i službenicima konzulata svu potrebnu pomoć za vršenje njihove službene delatnosti.

Član 8

1. Na zgradi o kojoj se nalazi konsulat, kao i na njegovoj ogradi, konzul može postaviti grb države naimenovanja sa nazivom konzulata na službenom jeziku te države.

2. Na zgradi u kojoj se nalazi konsulat konzul može istaknuti zastavu države naimenovanja. On može takodje isticati takvu zastavu na vozila, brodove i avione kad ove on lično upotrebljava isključivo prilikom vršenja službene delatnosti.

Član 9

Arhiva konzulata je nepovrediva i organi države prijema ne mogu istu pregledati niti uzaplititi. Ova arhiva mora biti smeštena odvojeno od lične prepiske konzula i službenika konzulata.

Član 10

Službene prostorije konzulata su nepovredive. Organi države prijema mogu ulaziti u te prostorije samo uz pristanak konzula ili u slučajevima opravdanim važnim javnim interesima (npr. požar, gonjenje prestupnika). Ovaj ulazak mora se obaviti uz dužno poštovanje principa nepovredivosti arhive konzulata istaknutog u članu 9 ove Konvencije.

Artykuł 11

1. Korespondencja konsulatu, zarówno wysyłana jak i otrzymywana, jest nietykalna i organa państwa przyjmującego nie mogą przeglądać jej ani zatrzymywać.

2. Konsul może wysłać i otrzymywać urzędową korespondencję za pośrednictwem poczty kurierskiej.

3. Konsul może porozumiewać się z organami państwa wysyłającego przy pomocy szyfru.

Artykuł 12

1. Konsul i pracownicy konsulatu posiadający obywatelstwo państwa wysyłającego nie podlegają jurysdykcji państwa przyjmującego w sprawach ich działalności urzędowej, chyba że państwo wysyłające wyrazi na to zgodę.

2. Konsul nie może być zatrzymany ani aresztowany do czasu uprawomocnienia się wyroku sądowego, chyba że chodzi o przestępstwo zagrożone przez prawo państwa przyjmującego karą co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności.

3. W razie zatrzymania bądź aresztowania konsula lub wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego, organa państwa przyjmującego zawiadomią o tym niezwłocznie przedstawiciela dyplomatycznego państwa wysyłającego.

4. Określenie „konsul” w rozumieniu niniejszego artykułu oznacza konsulów generalnych, konsulów i wicekonsulów niezależnie od tego, czy pełnią oni funkcje kierowników urzędów konsularnych.

Artykuł 13

1. Konsul i pracownicy konsulatu mogą odmówić złożenia zeznań w charakterze świadków przed sądami i organami władzy państwa przyjmującego w sprawach swej działalności urzędowej oraz odmówić okazania korespondencji i innych dokumentów urzędowych. Jeżeli sąd lub organ władzy państwa przyjmującego uzna odmowę za nie uzasadnioną, sprawa zostanie rozstrzygnięta na drodze dyplomatycznej.

2. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 1 konsul i pracownicy konsulatu mogą być wzywani do złożenia zeznań w charakterze świadków w sprawach cywilnych, karnych i administracyjnych, jednakże sąd lub organ władzy pragnący uzyskać zeznanie powinien mieć na uwadze, aby nie powodować zakłóceń w wykonywaniu obowiązków urzędowych przez powyższe osoby. Konsul może prosić o przesłuchanie go w terminie późniejszym. Może on również prosić o przesłuchanie go w lokalu urzędowym konsulatu lub w swoim mieszkaniu.

3. Wezwania dotyczące konsulowi lub pracownikowi konsulatu posiadającemu obywatelstwo państwa wysyłającego powinny posiadać formę pisma urzędowego i nie mogą zawierać zagrożenia sankcją karną lub zastosowaniem innego środka przymusowego.

4. Konsul, występujący w charakterze świadka, zwolniony jest od składania przysięgi.

Artykuł 14

Konsul, pracownicy konsulatu oraz ich małżonkowie i małoletnie dzieci mieszkające z nimi nie podlegają — pod warunkiem posiadania obywatelstwa państwa wysyłającego — przepisom państwa przyjmującego o rejestracji, zezwoleniach na pobyt i meldunkach cudzoziemców. Przyjazd i wyjazd tych osób notyfikuje się Ministerstwu Spraw Zagranicznych państwa przyjmującego.

Član 11

1. Prepiska konzulata kako ona koja se šalje tako i ona koja se prima je nepovrediva i organi države prijema ne mogu je pregledati niti uzaptiti.

2. Konzul može za otpremanje i primanje službene prepiske koristiti i kurirsku poštu.

3. U opštenju sa organima svoje države konzul može upotrebljavati šifru.

Član 12

1. Konzul i službenici konzulata koji imaju državljanstvo države naimenovanja ne podležu jurisdikciji države prijema u stvarima njihove službene delatnosti, sem ako njihova država ne da svoj pristanak.

2. Konzul ne može biti pritvoren niti zatvoren pre pravosnažnosti sudske presude osim za krivična dela za koja je po zakonu države prijema predviđena kazna lišenja slobode najmanje pet godina ili više.

3. U slučaju pritvaranja ili zatvaranja konzula, ili pokretanja krivičnog postupka protiv njega, organi države prijema o tome će odmah obavestiti diplomatskog predstavnika države koja ga je naimenovala.

4. Pod nazivom „konzul” u smislu ovog člana podrazumevaju se generalni konzuli, konzuli ili vice konzuli bez obzira da li vrše funkciju šefa konzularnog predstavnništva.

Član 13

1. Konzul i službenici konzulata mogu odbiti davanje iskaza u svojstvu svedoka pred sudovima i organima vlasti države prijema po pitanjima iz svoje službene delatnosti, kao i pokazivanje službene prepiske i drugih službenih dokumenata. Ako sud ili organ vlasti države prijema oceni to odbijanje kao neosnovano pitanje će se rešiti diplomatskim putem.

2. Pod rezervom odredbe iz tačke 1 ovog člana, konzul i službenici konzulata mogu biti pozvani da daju iskaze u svojstvu svedoka u građanskom, krivičnim i upravnim stvarima. Međutim, sud ili organ vlasti koji želi da dobije iskaze treba da vodi računa da to ne izazove poremećaje u vršenju službene dužnosti navedenih lica. Konzul može zamoliti da se saslušanje odloži. Isto tako on može zamoliti da bude saslušan u prostorijama konzulata ili u svom stanu.

3. Poziv koji se uručuje konzulu ili službeniku konzulata koji ima državljanstvo države naimenovanja, treba da bude sačinjen pismeno u službenoj formi i nesme sadržati pretnju krivičnom sankcijom ili primenom nekog drugog sredstva prinude.

4. Konzul je oslobođen polaganja zakletve kao svedok.

Član 14

Konzul, službenici konzulata kao i njihove supruge i maloletna deca koja stanuju sa njima, pod uslovom da imaju državljanstvo države konzula, ne podležu propisima države prijema u pogledu registracije, dozvole boravka i prijavljivanja stranaca. Njihov dolazak i odlazak biće notifikovan Ministarstvu inostranih poslova države prijema.

Artykuł 15

1. Nieruchomości lub części nieruchomości będące własnością państwa wysyłającego i zajmowane dla celów urzędowych przez konsulat lub stanowiące mieszkania konsula i pracowników konsulatu — zwolnione są od podatków i innych świadczeń publicznych.

2. Nieruchomości lub części nieruchomości, zajmowane dla celów określonych w ust. 1, nie są wyłączone spod wywłaszczenia lub innych form ograniczenia własności dla celów użyteczności publicznej, zgodnych z prawem państwa przyjmującego, jednakże w razie konieczności zastosowania tych środków organa państwa przyjmującego podejmą niezbędne kroki, aby nie spowodować zakłóceń w funkcjonowaniu konsulatu.

3. Zwolnienia określone w ust. 1 nie dotyczą opłat za usługi świadczone przez instytucje użyteczności publicznej.

4. Pojazdy, statki, samoloty, odbiorniki radiowe i telewizyjne oraz inne ruchomości stanowiące własność państwa wysyłającego i służące potrzebom konsulatu — zwolnione są od opłat, podatków i innych świadczeń publicznych.

Artykuł 16

1. Konsul i pracownicy konsulatu, posiadający obywatelstwo państwa wysyłającego, zwolnieni są od osobistych podatków bezpośrednich i podatku od uposażeń otrzymywanych z tytułu pracy w konsulacie oraz od świadczeń rzeczowych na cele wojskowe.

2. Osoby określone w ust. 1 zwolnione są od opłat nakładanych na ruchomości stanowiące ich własność i służące do ich służbowego lub osobistego użytku.

Artykuł 17

1. Pieczęcie urzędowe, godła, flagi i inne przedmioty inwentarza, jak i materiały kancelaryjne przesyłane konsulatowi dla użytku służbowego lub które konsulat przesyła z powrotem organom państwa wysyłającego, zwolnione są od wszelkich opłat wwozowych i wywozowych.

2. Przedmioty przeznaczone do użytku osobistego konsula i członków jego rodziny zwolnione są od opłat wwozowych i wywozowych.

3. Urządzenie domowe i przedmioty przeznaczone do użytku osobistego konsula i pracowników konsulatu oraz członków ich rodzin, posiadających obywatelstwo państwa wysyłającego, nie podlegają opłatom wwozowym i wywozowym w związku z przesiedleniem — o ile przewóz następuje w ciągu sześciu miesięcy od objęcia stanowiska, względnie w ciągu trzech miesięcy po ostatecznym opuszczeniu przez te osoby państwa przyjmującego.

4. Przedmioty określone w niniejszym artykule podlegają oględzinom celnym.

Artykuł 18

Konsul i pracownicy konsulatu posiadający obywatelstwo państwa wysyłającego zwolnieni są od płacenia składek na ubezpieczenia społeczne, przewidzianych przez prawo państwa przyjmującego. Ze zwolnienia tego nie korzystają pracownicy konsulatu mający miejsce stałego zamieszkania w państwie przyjmującym.

Član 15

1. Nepokretnosti ili delovi nepokretnosti koji su svojina države naimenovanja i koji služe za službene potrebe konzulata ili za stanovanje konzula ili službenika konzulata oslobođeni su poreza i drugih javnih dažbina.

2. Nepokretnosti ili delovi nepokretnosti koji služe za svrhe iz tačke 1 nisu izuzeti od eksproprijacije i drugih mera ograničenja svojine u javne svrhe po propisima države prijema, ali u slučaju nužnosti primene ovih mera organi države prijema preduzeće neophodne mere kako ne bi došlo do poremećaja u funkcionisanju konzulata.

3. Oslobođjenje iz tačke 1 ne odnose se na davanja koja predstavljaju naknadu za usluge javnih ustanova i preduzeća.

4. Vozila, brodovi i avioni, radio aparati i televizijski aparati i druge pokretnosti koje su vlasništvo države konzula i služe potrebama konzulata oslobođeni su od taksa, poreza i drugih javnih dažbina.

Član 16

1. Konzuli i službenici konzulata državljani države naimenovanja oslobođeni su od plaćanja ličnih neposrednih poreza, poreza na prihode koji primaju po osnovu svog rada u konzulatu i materijalnih vojnih obaveza.

2. Lica navedena u tački 1 oslobođena su od plaćanja taksa na pokretnosti koje su njihova svojina i koje im služe za ličnu ili službenu upotrebu.

Član 17

1. Zvanični pečati, grbovi, zastave i drugi predmeti inventara, kao i kancelarijski materijal koji se šalju konzulatu za službenu upotrebu, ili koje konsulat šalje natrag organima svoje države oslobođeni su svih uvoznih i izvoznih dažbina.

2. Predmeti namenjeni za ličnu upotrebu konzula i članova njegove porodice oslobođeni su uvoznih i izvoznih dažbina.

3. Kućni nameštaj i predmeti za ličnu upotrebu ne podležu plaćanju uvoznih i izvoznih dažbina prilikom preseljenja konzula i službenika konzulata i članova njihove porodice, koji imaju državljanstvo države naimenovanja, u roku od šest meseci od stupanja na dužnost, odnosno od tri meseca po definitivnom odlasku iz države prijema.

4. Predmeti pomenuti u ovom članu podležu carinskom nadzoru.

Član 18

Konsul i službenici konzulata koji su državljani države naimenovanja oslobođeni su plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje predviđenog zakonima države prijema. Ovo oslobođjenje ne odnosi se na službenike konzulata koji imaju stalno mesto boravka u državi prijema.

CZĘŚĆ IV

Funkcje konsula

Artykuł 19

1. Konsul wykonuje — zgodnie z prawem i zwyczajami międzynarodowymi — opiekę nad obywatelami państwa wysyłającego oraz ochronę ich praw i interesów. W tym celu może on zwracać się bezpośrednio do sądów i innych organów państwowych w swym okręgu.

2. Konsul dąży do rozwijania stosunków gospodarczych i przyczynia się do zacieśniania więzów przyjaźni między Umawiającymi się Stronami.

Artykuł 20

Konsul może bez szczególnego pełnomocnictwa zastępować przed sądami i innymi organami państwowymi w swym okręgu obywateli państwa wysyłającego, jeżeli z powodu nieobecności lub wskutek innych ważnych przyczyn nie mogą oni w odpowiednim czasie bronić osobiście swych praw i interesów ani nie ustanowili pełnomocników. Nie narusza to przepisów państwa przyjmującego, które prawo takiego zastępowania zastrzegają dla określonych osób.

Artykuł 21

W przypadku zatrzymania lub aresztowania obywatela państwa wysyłającego — organ państwa przyjmującego zawiadomi o tym niezwłocznie właściwego konsula.

Artykuł 22

Konsul może:

- a) rejestrować obywateli państwa wysyłającego,
- b) wystawiać paszporty obywatelom państwa wysyłającego,
- c) wystawiać inne dokumenty podróży,
- d) udzielać wiz.

Artykuł 23

1. Konsul może na wezwanie organów państwa wysyłającego przesłuchiwać obywateli tego państwa w charakterze stron, świadków lub biegłych pod warunkiem, że poddadzą się oni dobrowolnie przesłuchaniu.

2. Konsul może doręczać obywatelom państwa wysyłającego pisma urzędowe organów swego państwa w sposób i w trybie przewidzianym przez przepisy tego państwa.

Artykuł 24

Konsul może, jeżeli obie strony posiadają obywatelstwo państwa wysyłającego, przyjmować oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński i sporządzać akty małżeństwa. Konsul zawiadomi właściwy organ państwa przyjmującego o każdym zawartym przed nim związku małżeńskim.

Artykuł 25

1. Konsul może prowadzić księgi stanu cywilnego urodzeń, małżeństw i zgonów obywateli państwa wysyłającego oraz wydawać wypisy z tych ksiąg.

2. Postanowienia ust. 1 nie naruszają przepisów państwa przyjmującego o rejestracji urodzeń, małżeństw i zgonów.

DEO IV

Funkcije konzula

Član 19

1. Konzul se stara, u skladu sa međjunarodnim pravom i običajima, o državljanima države naimenovanja i štiti njihova prava i interese. U tom cilju on se može neposredno obraćati sudovima i drugim državnim organima na svom konzulatom području.

2. Konzul se stara o razvoju privrednih odnosa i doprinosi učvršćivanju prijateljskih veza između Strana Ugovornica.

Član 20

Konzul može bez posebnog punomoćia zastupati pred sudovima i drugim državnim organima na svom konzulatom području državljane svoje države ukoliko ovi zbog osutnosti ili drugih važnih razloga nisu u mogućnosti da na vreme lično štite svoja prava i interese, niti su za ovo imenovali svoje punomoćnike. Ovim se ne dira u propise države prijema kojima je pravo zastupanja zadržano za određena lica.

Član 21

U slučaju pritvaranja ili zatvaranja državljanina države naimenovanja organa države prijema će o tome odmah obavestiti nadležnog konzula.

Član 22

Konzul može:

- a) vršiti registraciju državljana države naimenovanja,
- b) izdavati putne isprave državljanima države naimenovanja,
- c) izdavati druga putna dokumenta, i
- d) izdavati vize.

Član 23

1. Konzul može na zahtev organa države naimenovanja vršiti saslušanje svojih državljana u svojstvu stranaka, sve-doka i veštaka ukoliko oni na to dobrovoljno pristanu.

2. Konzul može dostavljati državljanima države naimenovanja pismena organa svoje države po propisima te države.

Član 24

Konzul može primati izjave o stupanju u brak i sačinjavati dokumenta o sklapanju braka ukoliko obe stranke koje zaključuju brak imaju državljanstvo države konzula. O svakom braku koji je pred njim zaključen konzul će obavestiti nadležne organe države prijema.

Član 25

1. Konzul može voditi matične knjige rodjenih, venčanih i umrlih državljana države naimenovanja i izdavati izvode iz tih knjiga.

2. Odredbe tačke 1 ne isključuju primenu propisa države prijema o registraciji rodjenja, venčanja i smrti.

Artykuł 26

1. Konsul, jeżeli upoważniają go do tego przepisy państwa wysyłającego, może:

- a) przyjmować na życzenie obywateli państwa wysyłającego ich oświadczenia i sporządzać na tej podstawie odpowiednie dokumenty;
- b) przyjmować od obywateli państwa wysyłającego oświadczenia ostatniej woli, uwierzytelniać i przyjmować na przechowanie takie oświadczenia;
- c) sporządzać, legalizować i uwierzytelniać dokumenty oraz przyjmować oświadczenia od osób bez względu na ich obywatelstwo, jeżeli te dokumenty i oświadczenia mają wywierać skutki prawne w państwie wysyłającym. Jeżeli chodzi o dokumenty i oświadczenia, dotyczące dóbr, praw i interesów w państwie trzecim, uprawnienia te przysługują konsułowi tylko wtedy, gdy zainteresowany jest w tym obywatel państwa wysyłającego. Konsul będzie dokonywał powyższych czynności z zachowaniem przepisów dewizowych państwa przyjmującego;
- d) sporządzać i uwierzytelniać tłumaczenia wszelkiego rodzaju dokumentów.

2. Dokumenty, wypisy i tłumaczenia sporządzone, zlegalizowane lub uwierzytelnione w myśli ust. 1 będą uznawane w państwie przyjmującym tak, jak gdyby były one sporządzone, zlegalizowane lub uwierzytelnione przez właściwy organ państwa wysyłającego, jeżeli odpowiadają co do formy i treści przepisom tego państwa.

Artykuł 27

1. Konsul może przyjmować do depozytu od obywateli państwa wysyłającego dokumenty, pieniądze i inne przedmioty.

2. Pieniądze i inne przedmioty przyjęte do depozytu przez konsula mogą być wywiezione z państwa przyjmującego jedynie z zachowaniem przepisów tego państwa.

3. Do przedmiotów przyjętych do depozytu nie stosują się postanowienia art. 9.

Artykuł 28

1. Konsul może zwrócić się do organów państwa przyjmującego z wnioskiem o ustanowienie w razie potrzeby opieki lub kurateli dla obywatela państwa wysyłającego do czasu ustanowienia takiej opieki lub kurateli przez właściwy organ tego państwa.

2. Konsul może zwrócić się do organów państwa przyjmującego z wnioskiem o ustanowienie kuratora dla mienia należącego do obywatela państwa wysyłającego, jeżeli mienie to pozostaje bez opieki.

Artykuł 29

Właściwy organ państwa przyjmującego zawiadomi niezwłocznie konsula o każdym przypadku śmierci obywatela państwa wysyłającego, przesyłając konsułowi odpis skrócony aktu zgonu, który wydaje się bez opłat i zwrotu kosztów rzeczywistych. Jeżeli odpis taki nie może być sporządzony bez zwłoki, właściwy organ dostarczy go w terminie późniejszym.

Artykuł 30

1. W przypadku otwarcia spadku po obywatelu państwa wysyłającego organa państwa przyjmującego przekażą konsułowi odpis testamentu oraz posiadane informacje o spad-

Član 26

1. Konsul može ukoliko je ovlašćen po propisima države koja ga je imenovala:

- a) da prima po želji državljana države naimenovanja njihove izjave i da o tome sastavlja isprave;
- b) da prima izjave poslednje volje državljana države naimenovanja, da overava te izjave i da ih prima na čuvanje;
- c) da sastavlja i overava isprave i prima izjave lica, bez obzira na njihovo državljanstvo, ako one treba da proizvedu pravno dejstvo u državi naimenovanja. Ako se radi o pravima i izjavama koje se tiču dobara, prava i interesa u trećoj državi konzulu pripadaju ove ovlašćenja samo ako je u tome zainteresovan državljanin države koja je imenovala konzula. Ove poslove će konzul obavljati uz obavezno poštovanje deviznih propisa države prijema;
- d) da prevodi i vrši overu prevoda svih vrsta isprava.

2. Isprave kao i njihovi otpravci i prevodi koji su sastavljeni ili overeni prema odredbama tačke 1 ovog člana smatraće se na teritoriji države prijema kao isprave sastavljene ili overene od nadležnog organa države naimenovanja ako odgovaraju po formi i sadržini propisima te države.

Član 27

1. Konsul može da prima na čuvanje od strane državljana države naimenovanja isprave, novac i druge predmete.

2. Novac i predmeti deponovani kod konzula mogu biti izneti iz države prijema samo po postojećim propisima te države.

3. Odredbe iz člana 9 ove Konvencije ne odnose se na predmete prihvaćene u depozit.

Član 28

1. Konsul se može obratiti organima države prijema sa predlogom da u slučaju potrebe postave staratelja državljaninu države naimenovanja dok se ne postavi staratelj od strane nadležnih organa te države.

2. Konsul se može obratiti organima države prijema da postave staratelja nad imovinom koja pripada državljaninu države naimenovanja ukoliko ta imovina ostane bez zaštite.

Član 29

Nadležni organi države prijema odmah će obavestiti konzula o svakom slučaju smrti državljanina države naimenovanja dostavljajući mu izvod iz matične knjige umrlih koji se izdaje bez naplate takse i troškova. Ako se pomenući izvod ne može odmah izdati nadležni organ dostaviće ga naknadno.

Član 30

1. U slučaju otvaranja nasledja državljanina države naimenovanja organi države prijema dostaviće konzulu prepis testamenta i sve raspoložive podatke o naslednicima i njho-

kobiercach, ich miejscu zamieszkania lub pobytu, o składzie i wartości spadku, a także informacje o tym, czy wszczęte zostało postępowanie spadkowe i w jakim stadium się ono znajduje.

2. W związku ze spadkiem po obywatelu państwa wysyłającego konsul może:

- a) współpracować przy sporządzaniu inwentarza spadku i podpisywać odpowiednie protokoły;
- b) współpracować z właściwymi organami państwa przyjmującego we wszystkich czynnościach podejmowanych w celu zapobieżenia szkodom lub stratom w masie spadkowej, a w szczególności proponować sprzedaż ruchomości spadkowych, jeżeli sprzedaż ta leży w interesie spadkobiercy; konsul może brać udział w takiej sprzedaży;
- c) współpracować w ustanawianiu kuratora spadku i w załatwianiu innych spraw dotyczących zarządzania spadkiem.

Artykuł 31

1. Jeżeli ruchome mienie spadkowe albo suma pieniężna uzyskana ze sprzedaży ruchomego lub nieruchomego mienia spadkowego podlega, na podstawie postępowania przeprowadzonego przed organami państwa przyjmującego, wydaniu spadkobiercom, będącym obywatelami państwa wysyłającego, a spadkobiercy ci nie biorą udziału w postępowaniu i nie ustanowili pełnomocników, wówczas mienie to lub samą pieniężną przekazuje się konsulowi.

2. Jeżeli wartość mienia spadkowego pozostającego po obywatelu państwa wysyłającego, który zmarł na terytorium państwa przyjmującego, nie przekracza według oceny organów państwa przyjmującego:

w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej	10.000 złotych
w Federacyjnej Ludowej Republice Jugosławii	130.000 dinarów,

a żadna z osób uprawnionych do spadku nie zamieszkuje na terytorium państwa przyjmującego ani nie jest reprezentowana, wówczas spadek ten, jeżeli spadkobiercy inaczej nie postanowią, przekazuje się konsulowi na jego żądanie bez urzędowego postępowania spadkowego. Wysokość kwot określonych w niniejszym ustępie może być zmieniona przez Umawiające się Strony w drodze wymiany not.

3. Jeżeli obywatel państwa wysyłającego zmarł w czasie podróży na terytorium państwa przyjmującego, nie posiadając na tym obszarze w chwili śmierci miejsca zamieszkania ani pobytu, wówczas jego rzeczy i wartości, które miał ze sobą, przekazuje się konsulowi bez przeprowadzenia postępowania spadkowego.

4. Wydanie konsulowi mienia spadkowego określonego w ust. 1, 2 i 3 może nastąpić, jeżeli:

- a) zostały zaspokojone lub zabezpieczone wszystkie roszczenia wierzycieli spadkodawcy zgłoszone w terminie ustanowionym przez prawo Umawiającej się Strony, na której terytorium położone jest mienie spadkowe, z tym że obowiązki te ustają, jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od dnia śmierci spadkodawcy nie zostanie udowodnione, że powyższe roszczenia są prawnie uzasadnione lub że są rozpatrywane przez właściwe organa państwowe;
- b) zostały zapłacone lub zabezpieczone wszystkie związane z dziedziczeniem podatki i inne daniny publiczne.

5. Przekazanie spadkobiercom lub wysłanie za granicę mienia spadkowego określonego w ust. 1, 2 i 3 przez konsula może nastąpić jedynie z zachowaniem przepisów państwa przyjmującego.

vom mestu boravka kao i o sastavu i vrednosti zaostavštine. Isto tako organi države prijema obavestiće konzula da li je otvoren ostavinski postupak i u kom se stadijumu nalazi.

2. Konzul može u vezi zaostavštine državljana države naimenovanja:

- a) da saradjuje pri sastavljanju inventara zaostavštine i da premapotpisuje zapisnik o tome;
- b) da saradjuje sa nadležnim organima države prijema kod svih mera koje se preduzimaju radi otklanjanja štete ili kvara na imovini iz zaostavštine, naročito da predlaže prodaju pokretne zaostavštine ako je prodaja u interesu naslednika. Konzul može da prisustvuje prodaji;
- c) da saradjuju pri postavljanju staraoca zaostavštine i u rešavanju drugih pitanja koja se tiču upravljanja zaostavštinom.

Član 31

1. Ako pokretna zaostavština ili novčani iznosi koji se dobiju prodajom pokretne ili nepokretne zaostavštine na osnovu postupka provedenog pred organima države prijema treba da se predaju naslednicima koji su državljani države naimenovanja, a koji ne učestvuju u postupku i nisu postavili punomoćnika, onda će se ta pokretna zaostavština odnosno novčani iznos predati konzulu.

2. Ako vrednost zaostavštine državljanina države naimenovanja koji je umro na teritoriji države prijema, ne premašuje prema oceni organe države prijema:

u Narodnoj Republici Poljskoj	10.000 zlota
u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji	130.000 dinara

a ni jedno od lica koja imaju pravo na nasledje ne živi na teritoriji države prijema i nema svoga zastupnika, ili naslednici drukčije ne odrede, onda će se zaostavština predati konzulu na njegov zahtev bez prethodnog ostavinskog postupka. Visina iznosa navedenih u ovom stavu Strane Ugovornice mogu menjati putem razmene nota.

3. Ako je državljani države naimenovanja umro na putu na teritoriju države prijema, a u trenutku smrti nema na toj teritoriji mesto stanovanja ili boravka, onda će se njegove stvari i vrednosti koje je sobom nosio predati konzulu bez prethodnog ostavinskog postupka.

4. Zaostavštine navedene u tačkama 1, 2 i 3 ovoga člana predaće se konzulu:

- a) ako su podmirena ili obezbedjena potraživanja poverilaca ostavioca prijavljena u roku određenom zakonima one Strane Ugovornice na čijoj se teritoriji nalazi zaostavština, s tim da ove obaveze prestaju ako se u roku od šest meseci od dana smrti ostavioca ne dokaže da su gornja potraživanja zakonski opravdana ili da su upućena nadležnim državnim organima na rasmatranje;
- b) ako je plaćen ili obezbedjen porez na nasledje kao i ostale javne dazbine.

5. Konzul će zaostavštinu iz tačkama 1, 2 i 3 ovoga člana predati naslednicima ili poslati u inostranstvo jedino po proписima države prijema.

Artykuł 32

Jeżeli organ państwa przyjmującego uzyska informacje, że w toczącym się przed nim postępowaniu spadkowym zainteresowany jest obywatel państwa wysyłającego, zawiadomii o tym konsula tego państwa.

Artykuł 33

Postanowienia art. 30, 31 i 32 stosują się również w przypadku śmierci obywatela państwa wysyłającego, który jako kapitan lub członek załogi statku państwa przyjmującego zmarł na morzu lub na lądzie w jakimkolwiek kraju.

Artykuł 34

Gdy statek państwa wysyłającego przybędzie do portu w państwie przyjmującym, kapitan i członkowie załogi będą mogli porozumiewać się z właściwym konsulem. Po dokonaniu odprawy konsul będzie mógł udać się na statek.

Artykuł 35

1. Konsul może okazywać pomoc statkom państwa wysyłającego, które znajdują się w portach położonych w jego okręgu konsularnym.

2. Konsul może stosownie do przepisów państwa wysyłającego:

- a) przeglądać księgi i dokumenty statku, przesłuchiwać kapitana i członków załogi w celu uzyskania informacji o statku, ładunku oraz przebiegu i celu podróży, jak również podejmować kroki w celu ułatwienia przybycia i wyjścia statku;
- b) występować wraz z kapitanem i członkami załogi przed sądami i innymi organami państwa przyjmującego stosownie do przepisów tego państwa, udzielać tym osobom wszelkiej pomocy, a także występować w charakterze tłumacza w sprawach tych osób przed wspomnianymi organami;
- c) rozstrzygać spory między kapitanem a członkami załogi włącznie ze sporami z zakresu stosunków pracy, jak również podejmować odpowiednie środki w celu angażowania i zwalniania kapitana i członków załogi oraz stosować środki mające na celu utrzymanie porządku i dyscypliny na statku;
- d) podejmować wszelkie środki wchodzące w zakres jego uprawnień w odniesieniu do statku państwa wysyłającego w celu przestrzegania przepisów administracyjnych oraz postanowień prawa morskiego i rzeczno-go tego państwa;
- e) podejmować w razie potrzeby środki w celu zapewnienia leczenia szpitalnego lub dobrowolnego wysłania do państwa wysyłającego kapitana i członków załogi statku.

Artykuł 36

Konsul może odwiedzać w portach położonych w jego okręgu statki jakiegokolwiek bandery udające się do portów państwa wysyłającego.

Artykuł 37

1. Sądy i inne organa państwa przyjmującego mogą jedynie za zgodą lub na wniosek konsula bądź kapitana statku interweniować:

Član 32

Ako nadležni organ države prijema sazna da je u raspravi zaostavštine koja se kod njega vodi zainteresovan državljanin države naimenovanja o tome će obavestiti konzula te države.

Član 33

Odredbe članova 30, 31 i 32 primenjivaće se također u slučaju smrti državljanina države naimenovanja koji je kao zapovednik ili član posade broda države prijema umro na moru ili na kopnu u bilo kojoj državi.

Član 34

Ukoliko brod države naimenovanja uplovi u luku države prijema zapovednik broda i članovi posade će moći opštititi sa nadležnom konzulom. Po izvišenim formalnostima konzul će moći posetiti brod.

Član 35

1. Konzul može da ukazuje pomoć brodovima države naimenovanja koji se nalaze u lukama njegovog konzularnog područja.

2. Konzul može u okviru propisa države naimenovanja:

- a) da pregleda brodske knjige i isprave, da ispituje zapovednika i posadu broda o brodu, tovaru kao i o toku i cilju plovidbe, da preduzima mere radi olakšanja plovljenja ili isplavljenja broda;
- b) da se zajedno sa zapovednikom i članovima posade broda, a u skladu sa propisima države prijema, pojavljuje pred sudovima i drugim državnim organima, da ukazuje tim licima svaku pomoć i da im pred sudovima i drugim organima posluži kao tumač;
- c) da uređuje sporove između zapovednika broda i članova posade, uključujući tu i sporove iz radnog odnosa, kao i da preduzima potrebne mere za smenjivanje zapovednika i članova posade broda i da preduzima korake za održavanje reda i discipline na brodu;
- d) da u pogledu broda države naimenovanja preduzima sve što ulazi u njegovu nadležnost za sprovođenje upravnih propisa i odredaba pomorskog i rečnog prava te države;
- e) da u slučaju potrebe preduzima mere za bolničko lečenje ili za dobrovoljno opremanje u državu naimenovanja zapovednika i članova posade broda.

Član 36

Konzul može u lukama na svom konzularnom području posjećivati sve brodove, bilo koje zastave, koji će otploviti u luke njegove države.

Član 37

1. Sudovi i drugi organi države prijema mogu samo sa pristankom ili na predlog konzula ili zapovednika broda intervenirati:

- a) w sprawę wewnętrznego zarządzania statkiem, a w szczególności w spory między kapitanem a członkami załogi wynikające ze stosunków pracy lub w sprawy związane z zastosowaniem na statku środków dyscyplinarnych w stosunku do członków*załogi winnych naruszania przepisów służbowych;
- b) w wykroczenia popełniane na statku, chyba że powodują one zagrożenie porządku lub spokoju w porcie, zdrowia bądź bezpieczeństwa publicznego, albo że zostały popełnione na statku przez osobę lub na szkodę osoby nie będącej członkiem załogi.

2. Postanowienia ust. 1 nie naruszają:

- a) uprawnień sądów i innych organów państwa przyjmującego do prowadzenia dochodzenia i śledztwa w sprawach przestępstw oraz wykroczeń z wyjątkiem tych, które określone są w ust. 1 pkt b), jeżeli te przestępstwa lub wykroczenia zostały popełnione na statku państwa wysyłającego w czasie, kiedy znajdował się on na wodach terytorialnych lub wewnętrznych państwa przyjmującego;
- b) przepisów państwa przyjmującego, które dotyczą statków oraz osób i przedmiotów na statkach.

Artykuł 38

1. Sądy i inne organa państwa przyjmującego mogą, jedynie po uprzednim zawiadomieniu konsula w terminie umożliwiającym mu przybycie, przystąpić, zgodnie z przepisami tego państwa, do przesłuchania lub aresztowania jakiejś osoby ze statku, zajęcia znajdującej się na nim ruchomości, dokonania czynności procesowych na statku, albo zażądać od kapitana lub członka załogi złożenia zeznań przed sądem bądź innym organem państwa przyjmującego.

2. Jeżeli zawiadomienie określone w ust. 1 jest niemożliwe z uwagi na szczególną pilność sprawy lub jeżeli sądy bądź inne organa państwowe interweniowały na żądanie kapitana statku, albo też jeżeli konsul nie był obecny przy ich czynnościach urzędowych, wówczas organa te udzielą konsułowi informacji o dokonanych czynnościach w najszerszym zakresie, w jakim będzie to możliwe z uwagi na dobro toczącego się postępowania.

Artykuł 39

Postanowień art. 37 i 38 nie stosuje się do czynności urzędowych podejmowanych przez sądy lub inne organa państwa przyjmującego, a dotyczących bezpieczeństwa statku, osób i ładunku, względnie nadzoru sanitarnego lub kontroli paszportowej albo też mających na celu zapobieganie lub wykrywanie wykroczeń celnych bądź zajęcie towarów.

Artykuł 40

1. Jeżeli statek państwa wysyłającego ulegnie awarii na wodach wewnętrznych lub terytorialnych państwa przyjmującego lub w stanie awarii przybędzie na wody wewnętrzne lub terytorialne tego państwa, organa państwa przyjmującego zawiadomią o tym niezwłocznie właściwego konsula.

2. Organa państwa przyjmującego podejmą wszelkie niezbędne środki dla ochrony statku, który uległ awarii, życia osób ze statku, ładunku i innych przedmiotów znajdujących się na nim oraz dla zapobieżenia grabieży bądź niepokojom na statku. Środki takie zostaną zastosowane także w odniesieniu do przedmiotów należących do statku lub stanowiących część jego ładunku, które znalazły się poza statkiem.

- a) u stwarima unutrašnjeg rukovodjenja brodom a naročito izmedju zapovednika broda i članova posade koje su proizišle iz radnog odnosa ili u stvarima koje su u vezi disciplinskih mera preduzetih na brodu prema članovima posade zbog kršenja službenih propisa;
- b) u prekršajima koji se izvrše na brodu osim ako ugrožavaju red ili mir u luci, zdravlje ili javnu bezbednost ili da je izvršen prekršaj od lica ili na štetu lica koje nije član posade.

2. Odredbama tačke 1 ovog člana ne dira se:

- a) u prava sudova i drugih organa države prijema na sprovođenje izvidjaja i istrage zbog krivičnih dela kao i prekršaja, osim onih koji su označeni u tački 1 b) ovoga člana, ako su ta krivična dela ili prekršaji izvršeni na brodu države naimenovanja za vreme dok se isti nalazio u teritorijalnim ili unutrašnjim vodama države prijema;
- b) u propise države prijema koji se odnose na brodove, lica i stvari na brodu.

Član 38

1. Sudovi i drugi organi države prijema samo po prethodnom blagovremenom obaveštenju konzula mogu pristupiti saglasno sa propisima ove države saslušanju ili lišenju slobode nekog lica sa broda, zaplene pokretnosti koje se nalaze na brodu, vršenju procesnih radnji na brodu ili zatražiti od zapovednika broda ili članova posade da daju izjavu pred sudom ili nekim drugim organom države prijema.

2. Ako je potrebno obaveštenje iz tačke 1 ovoga člana nemoguće zbog vanredne hitnosti u postupku ili ako su sudovi ili drugi državni organi intervenisali na zahtev zapovednika broda ili ako konzul nije prisustvovao službenoj radnji onda sudovi i drugi državni organi daju konzulu obaveštenje u najširem mogućem obimu obzirom na svrhu postupka.

Član 39

Odredbe članova 37 i 38 ne odnose se na službene radnje koje preduzimaju sudovi ili drugi organi države prijema a koje ce tiču sigurnosti broda, lica i tovara, odnosno zdravstvenog nadzora ili pregleda putnih isprava ili imaju za cilj da se spreče ili otkriju carinski prekršaji ili izvrši zaplena robe.

Član 40

1. Ukoliko brod države naimenovanja pretrpi havariju u unutrašnjim ili teritorijalnim vodama države prijema, ili ukoliko u stanju havarije dodje u unutrašnje ili teritorijalne vode te države njeni organi o tome odmah obaveštavaju nadležnog konzula.

2. Organi države prijema preduzeće sve potrebne mere radi sigurnosti broda koji je pretrpeo havariju, života lica sa broda, tovara i drugih predmeta koji se nalaze na brodu i sprečavanja krađa ili nemira na brodu. Takve mere biće takodje preduzete u odnosu na predmete koji su se našli van brodskog prostora a koji pripadaju brodu ili su deo njegovog tovara.

3. Jeżeli statek uległ awarii w obrębie portu lub stanowi niebezpieczeństwo dla żeglugi na wodach terytorjalnych państwa przyjmującego, organa miejscowe mogą zastosować wszelkie środki, które uznają za niezbędne dla uniknięcia szkód, na jakie statek ten mógłby narazić urządzenia portowe lub inne statki, zawiadamiając o tym konsula, w miarę możliwości przed zastosowaniem powyższych środków.

4. Jeżeli właściciel statku, który uległ awarii, jego przedstawiciel, zainteresowany ubezpieczający ani kapitan nie są w stanie podjąć niezbędnych środków, konsul będzie uważany za upoważnionego do powzięcia na własną rękę — jako przedstawiciel właściciela — wszelkich decyzji dotyczących statku.

5. Organa państwa przyjmującego, na którego terytorium znajduje się statek, który uległ awarii, nie będą nakładać na ładunek, zapasy lub wyposażenie statku, ani na przedmioty należące do statku opłat celnych ani innych opłat, chyba że przedmioty te przeznaczone są do swobodnego obrotu na terytorium tego państwa, jednakże organa tego państwa mogą żądać zabezpieczenia ewentualnych opłat w odniesieniu do powyższych przedmiotów.

6. Organa państwa przyjmującego mogą żądać zwrotu kosztów za swą pomoc i prace ratownicze w takiej wysokości, w jakiej żądają w analogicznych przypadkach od statków swego państwa.

Artykuł 41

W przypadku gdy na wybrzeżu lub w pobliżu wybrzeża państwa przyjmującego znajduje się przedmioty należące do statku państwa wysyłającego, który uległ awarii, lub do jego ładunku, zapasów bądź wyposażenia, konsul może, jako przedstawiciel właściciela lub innych uprawnionych osób, podjąć wszelkie środki w celu zabezpieczenia tych przedmiotów lub rozporządzenia nimi, jeżeli te osoby same lub przez swych pełnomocników nie podjęły odpowiednich kroków.

Artykuł 42

Postanowienia niniejszej Konwencji odnoszące się do żeglugi morskiej stosują się odpowiednio do żeglugi powietrznej z wyjątkiem przepisów sprzecznych z powszechnie przyjętymi zwyczajami lotniczymi lub z postanowieniami umów międzynarodowych obowiązujących obie Umawiające się Strony.

Artykuł 43

Konsul może pobierać opłaty z tytułu wykonywania czynności urzędowych, przewidziane przez prawo państwa wysyłającego, lecz bez stosowania środków przymusowych.

CZĘŚĆ V

Postanowienia ogólne i końcowe

Artykuł 44

W korespondencji z organami i instytucjami państwa przyjmującego konsul posługuje się językiem urzędowym względnie jednym z języków urzędowych tego państwa.

Artykuł 45

Postanowienia części IV niniejszej Konwencji dotyczące praw i obowiązków konsułów stosują się do kierownika wydziału konsularnego przedstawicielstwa dyplomatycznego każdej z Umawiających się Stron, jeżeli powierzenie mu tej funkcji zostanie notyfikowane drugiej Umawiającej się Stronie. Nie narusza to przywilejów i immunitetów dyplomatycznych takiej osoby.

3. Ukoliko je brod pretrepeo havariju na sektoru luke ili bađe pretstavljao opasnost za plovidbu u teritorijalnim vodama države prijema, mesni organi mogu preduzeti sve mere koje budu naši za neophodne radi uklanjanja štete koji bi mogao brod naneti lučkim uređajima ili drugim brodovima, obavestavajući o tome konzula ukoliko je to moguće pre primene navedenih mera.

4. Ukoliko vlasnik broda koji je pretrepeo havariju, njegov predstavnik, zainteresovano osiguravajuće društvo ili zapovednik broda, nisu u mogućnosti da preduzmu neophodne mere, konzul će biti smatran za ovlašćenog da na sopstvom odgovornost, kao predstavnik vlasnika, donosi sve odluke u vezi broda.

5. Organi države prijema na čijem se području nalazi brod koji je pretrepeo havariju neće naplaćivati nikakve carine i druge dažbine na tovar, zahtih, opremu, i pribor broda, osim ako se te stvari stave u slobodan promet na teritoriji te države. Međutim, ovi organi mogu da traže obezbeđenje za eventualnu naplatu dažbina na te stvari.

6. Organi države prijema mogu da naplaćuju za svoju pomoć i radove oko spasavanja broda samo one troškove koje naplaćuju u sličnim slučajevima od brodova koji plove pod zastavom njihove države.

Član 41

Ako se na obali ili u blizini obale države prijema nađu predmeti koji pripadaju brodu, tovaru, zahtih ili opremi broda države naimenovanja koji je pretrepeo havariju, konzul može da kao zastupnik vlasnika ili drugih ovlašćenika preduzme sve mere u cilju obezbeđenja tih predmeta ili u cilju raspolaganja njima, ako ta lica nisu sama, ili preko svojih punomoćnika, preduzela potrebne mere.

Član 42

Određbe ove Konvencije koje se odnose na plovidbu primenjujuće se, na odgovarajući način, i na vazdušni saobraćaj s izuzetkom propisa koji su u suprotnosti sa opšte usvojenim običajima vazdušnog saobraćaja ili su u suprotnosti sa međunarodnim ugovorima obaveznim za obe Strane Ugovornice.

Član 43

Konzul može naplaćivati takse za obavljene službene radnje predviđene propisima svoje zemlje, ali bez prava na prinudnih sredstava.

DEO V

Opšte i završne odredbe

Član 44

U prepisci sa organima i ustanovama države prijema konzul će se služiti službenim, odnosno jednim od službenih jezika države prijema.

Član 45

Određbe dela IV ove Konvencije u vezi prava i obaveza konzula odnose se i na šefa konzularnog odeljenja diplomatskog predstavništva Strana Ugovornica, ukoliko je ta njegova funkcija notificirana drugoj Strani Ugovornici. No, to ne utiče na diplomatske privilegije i imunitet ovog lica.

Artykuł 46

Każda z Umawiających się Stron zobowiązuje się zapewnić drugiej Umawiającej się Stronie traktowanie jej jako państwa najbardziej uprzywilejowanego we wszystkim, co się tyczy przywilejów, immunitetów, praw i funkcji konsułów i pracowników konsulatów. Żadna z Umawiających się Stron nie będzie jednak mogła powoływać się na klauzulę największego uprzywilejowania i żądać innych lub dalej idących przywilejów, immunitetów i praw niż te, które sama przyznaje konsulom i pracownikom konsulatów drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 47

Postanowienia niniejszej Konwencji nie mogą być interpretowane w ten sposób, że uprawnienia przyznane w niej konsulom w celu obrony praw obywateli państwa wysyłającego wykluczają lub ograniczają pojmowanie tych praw według ogólnie przyjętych zasad prawa międzynarodowego.

Artykuł 48

Konwencja niniejsza wymaga ratyfikacji i wchodzi w życie w trzydzieści dni po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych, która odbędzie się w Warszawie.

Artykuł 49

Konwencja niniejsza zawarta jest na czas nieokreślony i zachowuje moc obowiązującą do upływu sześciu miesięcy od dnia wypowiedzenia jej drogą notyfikacji przez jedną z Umawiających się Stron.

Konwencję niniejszą sporządzono w Belgradzie dnia 17 listopada 1958 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i serbsko-chorwackim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc obowiązującą.

Na dowód czego wyżej wymienieni Pełnomocnicy obu Umawiających się Stron podpisali niniejszą Konwencję i opatrzyli ją pieczęciami.

Z upoważnienia Rady Państwa
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej
(—) H. Grochulski

Z upoważnienia Prezydenta
Federacyjnej Ludowej
Republiki Jugosławii
(—) Milan Bartoš

Po owłaśczeniu Drżawnog saveta
Narodne Republike Poljske
(—) H. Grochulski

Po owłaśczeniu Pretsednika
Federativne Narodne Republike
Jugoslavije
(—) M. Bartoš

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie ona niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 27 stycznia 1959 r.

L. S.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

Minister Spraw Zagranicznych: w z. J. Winiewicz

Član 46

Svaka Strana Ugovornica se obavezuje da će drugoj Strani Ugovornici obezbediti da se tretira kao najpovlašćenija u svemu po pitanju privilegija, imuniteta, prava i funkcija konzula i službenika konzulata. Ipak ni jedna Strana Ugovornica se neće moći pozivati na klauzulu najvećeg povlašćenja i zahtevati druge i veće privilegije, imunitete i prava od onih koje sama priznaje konzulima i službenicima konzulata druge Strane Ugovornice.

Član 47

Odredbe ove Konvencije ne mogu se tumačiti u smislu da se ovlašćenjima koja su data konzulima za zaštitu prava državljana države naimenovanja isključuje ili ograničava prosudjivanje tih prava po opšte priznatim načelima međunarodnog prava.

Član 48

Ova Konvencija podieže ratifikaciji i stupa na snagu trideset dana od dana razmene ratifikacionih instrumenata koja će biti izvršena u Varšavi.

Član 49

Ova Konvencija je zaključena na neodređeno vreme i ostaće na snazi još za šest meseci od dana otkaza notom jedne od Strana Ugovornica.

Ova Konvencija sačinjena je u Beogradu dana 17 novembra 1958 godine u dva primerka od kojih svaki na poljskom i srpskohrvatskom jeziku, s tim da oba teksta imaju podjednako pravno dejstvo.

U potvrdu čega su Punomoćnici obeju Strana Ugovornica potpisali ovu Konvenciju i stavili pečate.